

चक्षुर्दधिरे । चक्षुस्थानीयं कृतवन्तो देवाः यथा लोके चक्षुषा
रूपं स्पष्टं प्रकाशयते तथा त्वया विधिवाक्योक्तानि कर्माणि
सम्पाद्यत इत्यर्थः ।

अथ द्वितीयमाह । “त्वामग्ने प्रदिव आजतं घृतेन । सुम्ना-
यवः सुषमिधाः समीधिरे । स वावृधान ओषधीभिरुक्षितः ।
उरुज्यासि पार्थिवा वितिष्ठसे” इति । सुम्नं सुखमात्मनः
इच्छतीति सुम्नायवः ऋत्विजः ते प्रदिवे प्रकृष्टस्वर्गार्थं यद्वा
प्रदिवः प्रकृष्टस्वर्गान्निमित्तभूतात् हे अग्ने त्वां घृतेनाजतं सर्व्वत
आराधितं सुषमिधा शोभनया समिधा समीधिरे सम्यगुद्दी-
पितवन्तः । स त्वं ओषधीभिः ओषध्युपलक्षिताभिः वावृधानः
अत्यन्तं वर्द्धमानः उक्षितो घृतेन सिक्तः । पार्थिवाः ज्रयांसि
बाधकानि उरु वितिष्ठसे अत्यन्तविस्लिष्टानि स्थापय ॥

अथ तृतीयमाह । “घृतप्रतीकञ्च ऋतस्य धूरुषदम् । अग्निं मित्रं
न समिधान ऋञ्जते [१२] । इन्धानो अक्रो विदथेषु दीद्यत् ।
शुक्रवर्षा मुदुनोयः स ते धियम्” इति । हे ऋत्विग्यजमानाः
युष्मत्सम्बन्धिनः ऋतस्य यज्ञस्य धूरुषदं धुरि सीदन्तं निर्वाहक-
मित्यर्थः । तादृशं घृतप्रतीकमग्निं समिधानो दीपयन् अयम-
ध्वर्युर्मित्रं न मित्रमिव ऋञ्जते अलङ्करोति । इन्धानः स्वयं
दीप्यमानः अक्रः केनापि न आक्रान्तोऽयमग्निः विदथेषु
दीद्यत् अस्मान् प्रकाशयन् नास्मदीयां शुक्रवर्षां निर्मलरूपां
धियं प्रज्ञाम् उदयंसते अत्यन्तमुद्यच्छते अभिवर्द्धयतीत्यर्थः ॥

कल्पः । “प्रजा अग्ने संवासय । आशाश्च पशुभिः सह ।